

**Силабус
освітнього компоненту ОК15**

Правила дорожнього руху

Назва дисципліни:	Правила дорожнього руху
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	27 Транспорт
Спеціальність:	275 Транспортні технології
Освітньо-професійна програма:	Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=4714
Рік навчання:	1
Семестр:	1 (осінній)
Обсяг освітнього компоненту	5 кредитів (150 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра організації та безпеки дорожнього руху
Мова викладання:	державна
Керівник курсу:	Рябушенко Олександр Васильович, к.т.н., доц.
Контактний телефон:	0668583651
E-mail:	riabuahenko79@ukr.net

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є підготовка фахівців у галузі транспорту, опанування студентами знань з правил дорожнього руху, їх загальної структури та змісту, значення правил дорожнього руху в організації та забезпеченні безпеки дорожнього руху.

Предмет: законодавчі та нормативні засади організації та регулювання дорожнього руху транспортних засобів в Україні та світі.

Основне завдання вивчення навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з Правилами дорожнього руху як одним із головних засобів, що сприяють забезпеченню ефективної та безпечної роботи автотранспорту.

Передумови та зв'язок з іншими освітніми компонентами:

Дисципліна «Правила дорожнього руху» надає базові знання та компетентності для вивчення таких дисциплін як: «Організація і безпека дорожнього руху», «Технічні засоби регулювання дорожнього руху».

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

ЗК-9. Навики здійснення безпечної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК-11. Здатність оцінювати та забезпечувати безпеку транспортної діяльності.

ФК-21. Здатність до застосування нормативних документів організації дорожнього руху.

Результати навчання:

РН-9. Розробляти, планувати, впроваджувати методи організації безпечної діяльності у сфері транспортних систем та технологій.

РН-32. Досліджувати дії учасників дорожнього руху для виявлення ризиків та небезпеки у русі.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	2	3	4
1	Поняття про дорожній рух та його складові. Правові основи управління дорожнім рухом в Україні.		
	ЛК 1. Загальні положення ПДР України. ЛК 2. Терміни та визначення.	4	1
	ПР 1. Загальні положення. Основні поняття та терміни, обов'язки та права учасників дорожнього руху.	2	1
	СР. Права та обов'язки учасників дорожнього руху.	4	8
2	Основні права та обов'язки учасників дорожнього руху.		
	ЛК 3. Права та обов'язки водія, пішохода та велосипедиста.	2	1
	СР. Дії учасників дорожнього руху при виникненні ДТП.	2	4
3	Регулювання дорожнього руху за допомогою дорожніх знаків та розмітки.		
	ЛК 4. Попереджувальні знаки, знаки пріоритету, забороняючі знаки. ЛК 5. Наказові знаки, інформаційно-вказівні знаки, таблички до дорожніх знаків. ЛК 6. Дорожня розмітка.	6	2
	ПР 2. Дорожні знаки.	4	-
	ПР 3. Дорожня розмітка і дорожнє обладнання.		
	СР. Вимоги до дорожніх знаків та розмітки.	4	8
4	Порядок руху та маневрування транспортних засобів.		
	ЛК 7. Попереджувальні сигнали, початок руху та маневрування. ЛК 8. Розташування транспортних засобів на проїзній частині.	4	-
	СР. Порядок руху по трамвайних коліях.	4	8
5	Організація руху транспортних засобів через перехрестя.		
	ЛК 9. Принципи світлофорного регулювання. Проїзд регульованих перехресть. ЛК 10. Проїзд нерегульованих перехресть.	4	2
	ПР 4. Регулювання дорожнього руху за допомогою сигналів світлофорів та регулювальника. ПР 5. Проїзд перехресть.	4	-
	СР. Проїзд зупинок маршрутного пасажирського транспорту.	4	8
6	Особливі умови руху, зупинки та стоянки транспортних засобів.		
	ЛК 11. Швидкість руху, дистанція та інтервал під час руху. ЛК 12. Порядок здійснення обгону, зупинки та стоянки транспортних засобів.	4	1
	ПР 6 Проїзд пішохідних переходів, місць зупинок маршрутних транспортних засобів та залізничних переїздів.	2	1
	СР. Перевага маршрутних транспортних засобів.		
7	Рух транспортних засобів у специфічних умовах.		
	ЛК 13. Користування зовнішніми світловими приладами, перевезення людей та вантажів.	4	1

	ЛК 14. Буксирування та експлуатація транспортних составів. Рух у житловій та пішохідній зоні, по автомагістралях і дорогах для автомобілів, по гірських дорогах і на крутих спусках. Міжнародний рух.		
	ПР 7. Особливі умови руху, перевезення людей та вантажів.	2	-
	СР. Навчальна їзда. Рух у колонах.	4	6
8	Вимоги до технічного стану та обладнання транспортних засобів.		
	ЛК 14. Номерні, розпізнавальні знаки. Технічний стан транспортних засобів та їх обладнання.	4	-
	ЛК 15. Загальні положення правил експлуатації колісних транспортних засобів.		
	СР. Окремі питання організації дорожнього руху, що потребують узгодження.	2	4
ЛК		32	8
ПР		16	4
СР		72	108
Підготовка та складання екзамену		30	30
Усього за семестр		150	150
УСЬОГО за дисципліною		150	150

Методи навчання:

- 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо.
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій.
- 3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття.

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою 100-бальної шкали згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом усного опитування.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання та оформлення практичної роботи, звіту про виконання практичних робіт.

2 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як сума балів за:

- усне опитування, відвідування занять та активність комунікації на них;
- виконання завдань, передбачених практичними заняттями.

Розподіл балів, які отримують здобувачі за результатами поточного контролю, наведений у таблиці 4.

Таблиця 4 – Розподіл балів за результатами поточного контролю

Поточний контроль								Разом за результатами поточного контролю
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	100
10	12	20	12	12	12	12	10	

Підсумкове оцінювання

1 Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами в період екзаменаційної сесії після закінчення всіх аудиторних (дистанційних) занять.

2 До екзамену допускаються здобувачі, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом з дисципліни:

- були присутні на заняттях (лекції, практичні роботи);
- набрали не менше 60 балів за поточну успішність.

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 60 балів, здобувач має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії.

3 Оцінювання знань здобувачів при складанні екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою. Методика оцінювання знань здобувачів залежить від форми проведення іспиту, який може бути організований у формі:

- комплексного тестування (очна або дистанційна форма);
- комбінованого усно-письмового опитування (очна форма).

При тестуванні кількість балів визначається відносною кількістю (відсотком) правильних відповідей. При комбінованому усно-письмовому опитуванні оцінюються якість надання відповідей на 2..4 професійно-орієнтованих питання.

4 Оцінка за складання екзамену визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 4.

Таблиця 5 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами складання екзамену з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Критерії
90-100	відмінно	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80–89	добре	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79		C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	задовільно	D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60–66	задовільно	E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35–59	незадовільно	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Критерії
0–34	неприйнятно	F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

5 Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену.

Розрахунок загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни проводиться за формулою:

$$PK = P + 0,4 \cdot E,$$

де PK – підсумкова оцінка успішності з дисциплін;

P – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю (від 0 до 60 балів);

E – оцінка за результатами складання екзамену (за 100-бальною шкалою).

0,4 – коефіцієнт співвідношення балів за результатами екзамену.

6 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових та громадських заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

6.1 Додаткові бали додаються до підсумкової оцінки з дисципліни.

6.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види участі у наукових та громадських заходах, залежить від їх об'єму та значимості:

– висока активність під час лекційних та практичних занять, висловлювання власної думки – 10 балів;

– розгорнуті відповіді на питання практичних занять із використанням додаткових джерел інформації – 10 балів;

– виконання індивідуальних завдань підвищеної складності – 5 балів;

– участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 20 балів;

– участь у наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;

– участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів;

– участь у громадських заходах та ініціативах кафедри та факультету з пропаганди безпечної поведінки на дорогах серед дітей та молоді – 20 балів.

6.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

7 Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Визнання результатів неформальної та інформальної освіти

Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті регламентується СТБНЗ 83.1-02:2022 «Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти».

Для визнання таких результатів належить звернутися із відповідною заявою до декана факультету та додати до неї сертифікати, свідоцтва та інші документи, які підтверджують отримані компетентності. За результатами розгляду заяви створюється предметна комісія, яка розглядає надані документи, проводить співбесіду зі здобувачем і приймає рішення про перезарахування результатів навчання або призначення атестації у вигляді підсумкового контролю (на підготовку дається 10

робочих днів) і виконання курсової роботи (на написання дається 20 робочих днів). За результатами контролю і виконання роботи комісія виставляє підсумкову оцінку. Якщо здобувач отримав менше 60 балів, то результати навчання у неформальній чи інформальній освіті не зараховуються. При перезарахуванні результатів навчання за дисципліною здобувач звільняється від її вивчення.

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає відвідування лекцій і практичних занять (зокрема за дистанційною формою навчання), а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85.1-02.pdf), Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

1. Постанова Кабінету міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306 «Про Правила дорожнього руху» (зі змінами по серпень.2023 р. включно) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1306-2001-%D0%BF#Text>
2. Правила дорожнього руху: офіційне видання 2023. К.: Арії, 2023. 68 с.
3. Олександр Фоменко, Борис Рациборинський, Віктор Гусар. Правила дорожнього руху України 2023. Коментар в малюнках. Київ, 2023. 112 с.
4. Дерех З.Д., Заворицький Ю.Є. Ілюстровані правила дорожнього руху України: навчальний посібник, 9-те вид. Київ, 2023, 120 с.
5. Піхотко О.В. Професійна етика водія та безпека дорожнього руху: навчальний посібник. Острог, 2021. - 142 с.
6. Парасюк В.М., Демків Р.Я., Когут В.М. Безпека дорожнього руху: навчальний посібник. Львів, 2022. 340 с.
7. Степанов О. В., Рябушенко О.В. Правила дорожнього руху. Посібник для автошкіл України. Харків: 2014. 272 с.

Додаткові джерела:

1. Закон України "Про дорожній рух" від 20.01.1993 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text>

2. Закон України "Про автомобільний транспорт" від 05.04.2001 р.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text>
3. Закон України "Про автомобільні дороги" від 05.04.2001 р.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-15#Text>
4. Міжнародна Конвенція "Про дорожній рух".
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_041#Text
5. Міжнародна Конвенція «Про дорожні знаки та сигнали».
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_902#Text
6. ДСТУ 3649:2010: Колісні транспортні засоби. Вимоги щодо безпечності технічного стану та методи контролювання. Видання офіційне. Київ, Держспоживстандарт України, 2011. <https://patrul.in.ua/pdf/dstu-3649.pdf>

Розробник (розробники)
силабуса навчальної дисципліни

Олександр РЯБУШЕНКО

Гарант освітньо-професійної програми

Ольга ХОЛОДОВА

Завідувач кафедри

Іван НАГЛЮК